LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

април 2021 / број 103 4/2021

Доношење и елементи програма решавања вишка запослених код послодавца

- Јемство као средство обезбеђења – дилеме у судској пракси
- Ко одлучује о привременој спречености за рад након шездесетог дана исте, и коме и како поднети приговор?
- Мешовите набавке
- Хранитељство као мера заштите детета без родитељског старања
- Исправљање грешака у пресуди као кривичнопроцесни институт у судској пракси

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА:
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година IX, број 103, април 2021.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Александар Петковић
Весна Мартиновић
Весна Филиповић
Драгана Марчетић
Драган У. Калаба
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Маја Матић
Милош Јовић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Рад се обавља докле год за њим постоји потреба, али се често догађа, у пракси нарочито у данашњим околностима, да за радом престане потреба. У тој ситуацији решавање вишка запослених започиње доношењем програма који је предмет разматрања у овом броју. У рубрици „Радно право" анализирана су и питања од значаја за рад надлежних лекарских комисија које имају важну улогу, посебно у спречавању злоупотреба боловања.

Јемство представља стари институт грађанског права, међутим, и даље у судској пракси изазива одређене дилеме, као што су однос јемства и менице, однос јемства и других видова обезбеђења потраживања, застарелост јемчеве обавезе у односу на застарелост обавезе главног дужника, као и положај јемца у случају отварања поступка стечаја или ликвидације у односу на главног дужника. Наведене, али и друге дилеме разрешене су у овом броју.

Најчешћим преварним, манипулативним и противзаконитим радњама на тржишту капитала, као и превентивним механизмима за њихово спречавање, бавили смо се у тексту објављеном у рубрици „Привредно право", док су нова правила која се односе на мешовите набавке размотрена у рубрици „Јавне набавке".

Улога форензичког лингвисте приликом утврђивања плагијата представљена је у рубрици „Кад језик пресуди", док смо се значаја заштите ауторских права и интелектуалне својине, уз бројне примере из најразличитијих сегмената људског стваралаштва, подсетили кроз текст објављен у рубрици „Поводом…".

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца", „Регистар прописа донетих између два броја" и „Календар важења правних аката".

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Доношење и елементи програма решавања вишка запослених код послодавца

13 Ко одлучује о привременој спречености за рад након шездесетог дана исте, и коме и како поднети приговор?

ГРАЂАНСКО ПРАВО

19 Јемство као средство обезбеђења – дилеме у судској пракси

29 Хранитељство као мера заштите детета без родитељског старања

36 Трошкови извршног поступка

44 Правно схватање начина отклањања штетних последица појединачног акта насталих применом касираног неуставног или незаконитог општег акта

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

49 Мешовите набавке

ПРИВРЕДНО ПРАВО

53 Откривање превара на тржишту капитала

КРИВИЧНО ПРАВО

61 Исправљање грешака у пресуди као кривичнопроцесни институт у судској пракси

РУБРИКЕ

67 Портал читалаца

74 Поводом Светског дана књиге и ауторских права, као и Дана интелектуалне својине

99 Календар важења правних аката

100 Кад језик пресуди: Форензичка анализа плагијата

109 Преглед прописа донетих између два броја

Доношење и елементи програма решавања вишка запослених код послодавца

У пракси се дешава да престане потреба за радом запослених, па у том случају настаје проблем решавања вишка запослених, који је и размотрен у наставку.

Мр Жељко Албанезе

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Према члану 153. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: Закон) послодавац је дужан да донесе програм решавања вишка запослених:

1) ако је код њега дошло до технолошких, економских или организационих промена;

2) ако ће због наведених промена доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време у периоду од тридесет дана, и то за најмање:

- 10 запослених код послодавца који у радном односу има више од 20, а мање од 100 запослених на неодређено време,
- 10% запослених код послодавца који у радном односу има најмање 100, а највише 300 запослених на неодређено време,
- 30 запослених код послодавца који у радном односу има преко 300 запослених на неодређено време;

3) ако ће због наведених промена у периоду од деведесет дана доћи до престанка потребе за радом најмање 20 запослених, без обзира на укупан број запослених код послодавца.

Као што се види, наведеним чланом утврђују се случајеви када је послодавац дужан да донесе **програм решавања вишка запослених** у зависности од укупног броја запослених на неодређено време, броја запослених за чијим радом престаје потреба и периода у ком се утврђује престанак потребе за радом запослених.

На пример:

- Послодавац који има мање од петоро запослених неће бити у обавези да донесе програм решавања вишка запослених.
- Ако у оквиру периода од тридесет дана дође до престанка потребе за радом 29 запослених код послодавца који у радном односу има 317 запослених на неодређено време, послодавац неће бити у обавези да донесе програм решавања вишка запослених.
- Уколико послодавац у моменту доношења наведене одлуке процени да ће у наредном периоду у укупном трајању од деведесет дана (рачунајући од момента доношења прве одлуке) поново доћи до престанка потребе за радом још једног броја запослених, у обавези је да донесе програм решавања вишка запослених у складу са чланом 153. став 2. Закона.

Према томе, **послодавци поводом исказаних вишкова запослених по Закону морају да донесу само један програм, а то је програм решавања вишка запослених**, али и њега само ако се испуне законом дати услови односа броја запослених код послодавца и броја оних за чијим радом ће престати потреба у оквиру датог периода времена.

Напомене у вези са обавезама послодаваца према Уредби о утврђивању програма директних давања

Све послодавце који размишљају о доношењу програма решавања вишка запослених треба упозорити на обавезе које су евен-

шездесет дана од дана достављања тог решења покрене спор пред надлежним судом.

Послодавац је дужан да запосленог којем је престао радни однос одјави са осигурања у року од три радна дана од дана престанка радног односа.

Према члану 158. Закона, запосленима који су проглашени технолошким вишком послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду, с тим што она не може да буде нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код ког остварује право на отпремнину. Осим тога, битно је истаћи да радни однос не може да престане пре него што се отпремнина исплати.

Према одредби члана 160. Закона, запослени којем је престао радни однос исплатом отпремнине остварује права за случај привремене незапослености у складу са прописима о запошљавању. То значи да поменути незапослени преко Службе за тржиште рада остварује право на: посредовање у запошљавању, новчану накнаду, пензијско-инвалидско осигурање и здравствену заштиту.

Ко одлучује о привременој спречености за рад након шездесетог дана исте, и коме и како поднети приговор?

Привремена спреченост за рад и права која се остварују на основу тога често су предмет полемике у пракси, а нарочито питање могућих злоупотреба боловања, па су у тексту анализирана питања од значаја за рад надлежних лекарских комисија.

Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених установа

ПРИВРЕМЕНА СПРЕЧЕНОСТ ЗА РАД – БОЛОВАЊЕ

Једно од најважнијих права, које често изазива различите полемике, јесте право на накнаду зараде за време привремене спречености за рад или, како општеприхваћени назив гласи, боловање. Како би сам термин био ближе појашњен, потребно је да се раздвоји на неколико сегмената. Наиме, у питању је здравствено стање које проузрокује немогућност рада, односно спреченост за рад. Важна напомена је да је спреченост тренутног (привременог) карактера јер, у случају да је спреченост за рад трајна, то за последицу има инвалидност. Нарушено здравствено стање изискује да запослени одболује (одсуствује са рада ради лечења) како би био спреман за нове радне задатке. За време одсуства са рада запосленом припадају одређена права из радног односа, а свакако и право на накнаду зараде, уз испуњавање прописаних услова.

Привремену спреченост за рад у највећем броју случајева утврђује изабрани лекар (лекар опште праксе, педијатар или гинеколог), али овде ће бити речи о специфичним случајевима који су у највећој мери изван надлежности изабраног лекара.

лекарска комисија организују се у филијали Републичког фонда за здравствено осигурање, а изузетно могу да се организују и за више филијала. Уколико постоји оправдана потреба, организује се отварање истуреног шалтера у испостави филијале где се обављају сви послови здравственог осигурања за осигурана лица са подручја испоставе филијале. За подручје филијале Републичког фонда организује се најмање једна првостепена и једна другостепена лекарска комисија.

Чланови првостепених и другостепених лекарских комисија, осим лекара запослених у филијали, имају право на накнаду за свој рад. Без намере да задиремо у приватност, али као јавно доступан податак наводимо да члановима првостепене лекарске комисије припада накнада по седници у износу од 4%, а члановима другостепене комисије у износу од 5% од просечне месечне зараде, као и накнада трошкова превоза.

У СУСРЕТ НАЈАВЉЕНИМ ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

Нацртом закона о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању увешће се низ новина које ће се у значајној мери односити и на привремену спреченост за рад. Најављено је да ће се коначно дати дефиниција ретких болести, труднице ће због спречености да раде остварити право на накнаду, без обзира на то да ли су им уплаћени закаснели доприноси, а пацијенти више неће морати да достављају потврду о боловању послодавцу. Такође, обрачун накнада зарада биће у обавези са изради Републички фонд за здравствено осигурање, који сада то само контролише на основу података о уплаћеним порезима и доприносима за појединачног осигураника. На тај начин биће избегнуто двоструко вршење обрачуна накнаде зараде, па ће и читав поступак бити поједностављен.

Ретке болести су „оне које погађају мање од пет људи на 10.000 становника", при чему увођење дефиниције те категорије представља основ за то да Србија добије и регистар лица оболелих од њих. Такав регистар би потенцијално касније омогућио боље праћење тока болести или увођење додатне здравствене заштите за **ретке болести.**

Предложено је да осигуранице у случају привремене спречености за рад због болести или компликација у вези са одржавањем трудноће остварују права из обавезног здравственог осигурања, без обзира на то да ли је уплаћен доспели допринос. То би укључивало и право на накнаду зараде због привремене спречености за рад, што није случај према важећем решењу. У Закону би требало да буде измењен члан који се односи на потврде о боловању тако што осигураник или члан његове породице неће морати да доставља потврду о привременој спречености за рад послодавцу. Уместо тога, уз његову сагласност, информацију о привременој спречености за рад послодавцу ће електронским путем достављати изабрани лекар, како је предвиђено у предлогу.

Нови закон би требало да ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС", а примењивао би се од 1. јуна 2021. године.

ИНГ-ПРО
3 ДЕЦЕНИЈЕ
НАША НЕМА ЛУТАЊА

Јемство као средство обезбеђења – дилеме у судској пракси

Јемство је, као врста обезбеђења, у широкој примени, како у правним пословима између привредних субјеката тако и у пословању банака поводом уговора о кредиту са становништвом, па се јавља велики број парница у којима се, као тужени, појављују јемци, а често долази и до дилема и размимоилажења у судској пракси, што је и главна тема овог рада.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду
Весна Филиповић,
судија Апелационог суда у Београду

УВОД

Као што су у једном од претходних текстова који се бавио заложним правом ауторке навеле, јемство представља средство личног обезбеђења, док заложно право омогућује повериоцу да се наплати из заложене ствари ако дуговање не буде враћено у року доспелости, без обзира на то ко је држалац заложене ствари. По својој правној природи, залога и хипотека, за разлику од јемства, представљају средство стварног обезбеђења потраживања.

Јемство, као лично средство обезбеђења потраживања, представља веома стари институт грађанског права, који коегзистира са хипотеком и ручном залогом, као средствима стварноправног обезбеђења. Наведена средства обезбеђења често се примењују и истовремено, служећи обезбеђењу истог потраживања.

Осим општег правног оквира, у овом тексту биће пружен и генерални увид у актуелну судску праксу насталу поводом спорова о наплати потраживања обезбеђених јемством. Ауторке ће покушати да разјасне неке од најчешћих дилема када је у питању поменута врста поступака и да укажу на могућа решења спорних питања.

ЗАКОНСКИ ОКВИР

Уговорно јемство регулисано је Законом о облигационим односима. Чланом 997. тог закона прописано је да се уговором о јемству јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника ако то овај не учини. Чланом 998. прописано је да уговор о јемству обавезује јемца само ако је изјаву о јемчењу учинио писмено. Уз то, ставом 1. члана 1001. истог закона прописано је да јемство може да се да за сваку пуноважну обавезу, без обзира на њену садржину. Јемчити се може и за условну обавезу, као и за одређену будућу обавезу, при чему јемство за будућу обавезу може да се опозове пре него што обавеза настане ако није предвиђен рок у ком она треба да настане. Такође, јемство може да се да и за обавезу неког другог јемца (јемац јемчев) – чл. 1001. ЗОО.

Чланом 1002. ЗОО регулисан је обим јемчеве одговорности и прописано је да јемчева обавеза не може да буде већа од обавезе главног дужника, а ако је уговорено да буде већа, своди се на меру дужникове обавезе. Члан 1004. став 1. истог закона прописује да од јемца може да се захтева испуњење обавезе тек након што је главни дужник не испуни у року одређеном у писменом позиву (супсидијарно јемство), док је ставом 2. прописано да поверилац може да тражи испуњење од јемца иако није пре тога позвао главног дужника на испуњење обавезе, ако је очигледно да из средстава главног дужника не може да се

се на крају сваке календарске године, а евиденција и документација чувају се у архиви центра за социјални рад, односно центра за породични смештај у складу са одредбама члана 76. Уредбе о канцеларијском пословању органа државне управе („Сл. гласник РС" бр. 80/92).

Дакле, може да се закључи да је бити хранитељ веома одговоран и захтеван посао, почев од саме пријаве за хранитељску породицу, преко прибављања јавних исправа, проласка кроз едукације и тестове за подобност, до обезбеђења услова према одређеним стандардима и сл. Потребно је да много воље и стрпљења уложе и хранитељи и центар за социјални рад, али и деца, која имају разна искуства, долазе из разноликих окружења, са потребама које су делом утврђене кроз поступак пред центром за социјални рад, а делом их открива хранитељ тек у току заједничког живота.

Често се поставља питања надокнаде хранитеља за децу на хранитељском старању, међутим, иако надокнада за хранитеље није тема овај пут, бригу и старање о детету током 24 часа, по ставу аутора, не могу да замене новчана средства. Такође, однос између родитеља и деце није мерљив. Наиме, деца су будућност сваке земље, постаће људи онако како их васпитају родитељи, односно хранитељи, школа у којој бораве и окружење у којем живе, и на тај начин одређују свет и начин на који ћемо сви ми живети у будућности. Ипак охрабрује чињеница да у нашој земљи постоји велики број хранитеља, који се чак и генерацијама традиционално баве хранитељством и пожртвованим радом брину о деци која су се без своје кривице нашла у тешкој животној ситуацији. Даљим усавршавањем рада хранитеља и надлежних институција, а пре свега центра за социјални рад, као и повећањем капацитета како у људском тако и у материјалном смислу, омогућиће се бољи стандарди за децу, хранитеље и на крају све нас заједно.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Трошкови извршног поступка

Тема текста је остваривање права странака и других учесника на накнаду трошкова који су настали у извршном поступку, са посебним освртом на проблеме који се јављају у пракси у вези са применом тог института.

Александар Петковић,
дипл. правник

1. УВОД

Накнада трошкова извршног поступка спроводи се у складу са одредбама 33. и 34. члана Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС” бр. 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење, 113/2017 – аутентично тумачење и 54/2019). Настојали смо да у овом тексту пружимо правну анализу самог извршног поступка, али и исправно правно тумачење везано за његову правну природу, као и за неке проблеме који могу да се појаве у пракси, при чему смо се позвали и на веома оскудну судску праксу која обрађује недореченост закона по датом питању. Уз то, изнето је и правно тумачење правне природе накнаде трошкова извршног поступка (да ли се ради о *адхезионом судском поступку* или не) у контексту упоредне анализе законског текста пре и после ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС” бр. 54/2019).

Како се о трошковима извршног поступка одлучује решењем донетим по службеној дужности или на предлог странке, у односу на који је дозвољен приговор (члан 34. ставови 8. и 12. ЗИО), лако се може закључити да је основна препрека уједначеној пракси по неким битним питањима *ремонстративни карактер* правног лека који странкама стоји на располагању. Другим речима, о приговору против решења о трошковима извршног поступка првостепени суд (основни или привредни) одлучује решењем, у вези са којим није дозвољена жалба непосредно вишем суду. Решење о трошковима извршног поступка доноси суд у првом степену или јавни извршитељ, у зависности од тога ко је надлежан за спровођење извршења. Када је у питању стварна, месна и функционална надлежност за одлучивање поводом правног лека против решења јавног извршитеља, Закон о извршењу и обезбеђењу у члану 4. став 6. изједначава поступајућег јавног извршитеља са судијом појединцем у првостепеном извршном поступку у случајевима када је суд искључиво надлежан за спровођење извршења. То се односи и на одлучивање о правним лековима, што би значило да, када је против решења јавног извршитеља дозвољен приговор или жалба, о њима одлучује првостепено или другостепено веће суда, које би било надлежно у случају да је суд искључиво надлежан за спровођење извршења. Жалба је увек дозвољена против првостепених решења у извршном поступку, изузев у случајевима када је Законом одређено да жалба није дозвољена или да се такво решење побија приговором (члан 24. став 2. ЗИО). На основу тога може да се закључи да се жалба, као правни лек, увек претпоставља, а никако приговор, тако да, уколико Закон изричито није искључио могућност улагања правног лека, а није прецизирано да ли се неко решење побија жалбом или приговором, треба узети у обзир да се против таквог решења улаже жалба, па самим тим о истој одлучује непосредно виши суд.

Када се говори о одлучивању о приговору против решења о трошковима извршног поступка, одлука већа првостепеног суда је правоснажна и против исте нема места правном леку, на шта нас упућује члан 24. став 4. ЗИО, којим је прописано да се против решења којим је одлучено о приговору може изјавити жалба само када је то прописано наведеним

о накнади трошкова. Веће овог суда је ценило наводе из приговора извршног дужника па је нашло да је исти основан. Наиме, у складу са одредбом члана 34. Закона о извршењу и обезбеђењу извршни дужник је дужан да извршном повериоцу, на његов захтев, накнади трошкове који су извршном повериоцу били потребни ради вођења извршног поступка, док се о накнади трошкова одлучује посебним решењем. Притом, на захтев странке суд, односно јавни извршитељ доноси закључак о намирењу трошкова у истом поступку у коме су донели и решење о накнади трошкова. Према томе, како је донето решење о накнади трошкова и у истом и решење и закључак о намирењу трошкова, без остављања парицоног рока за добровољно извршење обавезе, то је побијано решење морало бити преиначено као у изреци решења."

У Решењу Привредног суда у Београду ИПВ (Ив). 1499/2019 од 8. 10. 2019. наводи се следеће: „Наиме, чињеница да одредбом чл. 34. није прописана садржина решења којим се одлучује о трошковима поступка који су настали у току спровођења извршења, не искључује примену општих правила из члана 15. став 3. ЗИО, нити опште правило о остављању рока за добровољно испуњење обавезе из члана 345. ст. 1. ЗПП, који се примењује у смислу члана 39. ЗИО, а које опште правило је прецизирано одредбом чл. 43. ЗИО. Стога је Веће закључило да је изјављени приговор у целости основан и преиначило побијано решење на тај начин што је извршном дужнику оставило парициони рок од осам дана за добровољно испуњење обавезе исплате трошкова извршног поступка, те је веће испитујући побијано решење у погледу разлога истакнутих у приговору, а пазећи на околности из члана 87. ЗИО, одлучило као у изреци."

Ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу, који је почео да се примењује од 1. јануара 2020. године, измењена је наведена законска формулација, тако да у садашњем члану 34. ЗИО у ставовима 9. и 10. стоји: „Решење којим су утврђени трошкови поступка спроводи се против странке или учесника у поступку у истом поступку у ком је донето. Решење којим су утврђени трошкови поступка има дејство решења о извршењу."

На основу наведене законске формулације несумњиво може да се закључи да се у одредби става. 10. члана 34. ЗИО ради о правној норми упућујућег карактера, тако да, по свему судећи, иста упућује на члан 72. ЗИО, који се односи на **решење које има правно дејство решења о извршењу**. При томе, у ставовима 1, 2. и 3. јасно је одређено да „у решењу које има дејство решења о извршењу суд или јавни извршитељ обавезује извршног дужника да у року од осам дана од дана пријема решења намири потраживање извршног повериоца и одређује средство и предмет извршења ако извршни дужник не намири потраживање у року. На остале састојке решења сходно се примењују одредбе о садржини решења о извршењу (члан 66. став 1). Решење које има дејство решења о извршењу извршава суд или јавни извршитељ, зависно од тога ко спроводи извршење решења о извршењу поводом кога је донето решење које има дејство решења о извршењу." **Дакле, и након измена и допуна ЗИО остаје обавеза да решење о трошковима извршног поступка мора да има парициони рок**.

Ендноте

[1] Види чл. 116. ЗИО.

[2] Законом о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС" бр. 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење, 113/2017 – аутентично тумачење и 54/2019) престао је да важи дотадашњи члан 26, који је прописивао да, одлучујући о приговору или жалби, суд не може да укине првостепено решење и да предмет упути на поновно решавање.

[3] Чланом 162. ЗПП прописано је да, када странку заступа јавно правобранилаштво, правобранилац има право на награду исто као и адвокат, која се утврђује према важећој АТ.

[4] Види члан 470. ЗИО.

[5] Према слову члана 142. став 2. Устава Републике Србије, судови су самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Исто стоји и у члану 1. став 2. Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС" бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011 – др. закон, 78/2011 – др. закон, 101/2011, 101/2013, 106/2015, 40/2015 – др. закон, 13/2016, 108/2016, 113/2017, 65/2018 – одлука УС, 87/2018 и 88/2018 – одлука УС).

[6] Према члану 5. ЈИТ јавни извршитељ подноси извршном повериоцу, на његов захтев, предујмљену накнаду за појединачне радње које није предузео и за стварне трошкове које није имао најкасније у року од осам дана од дана када су стекли услови за пренос.

[7] Види члан 12. став 2. ЈИТ.

Правно схватање начина отклањања штетних последица појединачног акта насталих применом касираног неуставног или незаконитог општег акта

Правно схватање које наводимо у наставку утврђено је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 17. 2. 2021. године.

Лице којем је повређено право коначним или правоснажним појединачним актом, донетим применом закона или другог општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не може да се обрати суду тужбом за накнаду штете пре него што покуша да отклони штетне последице неуставности и/или незаконитости касираног општег акта изменом појединачног акта од стране његовог доносиоца, а уколико то није могуће – подношењем захтева Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица (утврђивањем права на накнаду штете, повраћајем у пређашње стање или на други начин).

Образложење

У пракси судова у већем броју предмета појавило се, као спорно, правно питање да ли лице којем је повређено право коначним или правоснажним појединачним правним актом, донетим на основу касираног закона или другог општег акта, мора да покуша да отклони штетне последице неуставности и/или незаконитости подношењем захтева за измену појединачног акта или може да се обрати суду тужбом за накнаду штете због незаконитог рада државног органа.

Касаторне одлуке представљају посебну врсту одлука Уставног суда, донетих у поступку нормативне контроле општих правних аката, којима је утврђено да закон или други општи акт није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом. И поред тога што су диспозитиви наведених одлука утврђујући, њихово правно дејство је касаторно јер неуставан или незаконит општи правни акт или поједине његове одредбе уклањају из правног поретка. Тај моменат наступа на дан објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије".

Одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.[1]

Касаторна одлука Уставног суда има опште дејство, као и акт чија је неуставност или незаконитост утврђена том одлуком, што не значи да она има и карактер законодавног акта. То опште дејство односи се не само на доносиоца касираног општег акта него и на све друге органе јавне власти, па и на судове.

Од дана објављивања одлуке Уставног суда којом је утврђена неуставност и/или незаконитост неког општег акта започиње правно дејство такве одлуке *eo ipso*. Оно се најпре огледа у томе што касирани општи акт престаје да важи и више не може да се примењује на правне односе који настану у будућности.

[1] Члан 166. став 2. Устава.

цијативе Уставном суду за оцену уставности и/или законитости предметног општег акта. Доносилац појединачног акта није дужан да сам приступи измени акта, али је дужан да поступа по предлогу странке за измену појединачног акта применом правила поступка у ком је појединачни акт чија се измена тражи донет. У поступку по предлогу најпре се цени његова допуштеност, благовременост и да ли је изјављен од стране овлашћеног лица, а затим, ако постоје процесне претпоставке за поступање, утврђује се и да ли су испуњени материјални услови за измену појединачног акта. Појединачни акт којим је измењен ранији акт по правилу производи правно дејство од оног момента од када би то правно дејство имао измењени акт да је био законит. Уколико изменом појединачног акта не могу да се отклоне последице настале применом касираног општег акта, постоје услови за подношење захтева Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица – утврђивањем права на накнаду штете, повраћајем у пређашње стање или на други начин.

Ретроактивно дејство касаторне одлуке Уставног суда установљено је у малом броју европских земаља јер доводи у питање начело правне сигурности. Због тога оно може бити признато само изузетно, под условима који су предвиђени законом и у поступку прописаном законом. У Републици Србији тај специјални поступак уређен је Законом о Уставном суду и мора бити поштован од стране редовних судова. Једна од специфичности тог поступка је и рок у ком поступак може да се покрене, а чијим пропуштањем настаје преклузија. Странка која је преклудирана у праву на подношење захтева Уставном суду у смислу чл. 61. и 62. Закона о Уставном суду не може да се обрати редовном суду тужбом за накнаду штете или неком другом тужбом којом би тражила отклањање штетних последица примене касираног општег акта на остваривање њених појединачних права и обавеза.

Подношење захтева за измену појединачног акта његовом доносиоцу представља, дакле, обавезујући правни пут за отклањање евентуалних последица које је примена неуставног и/или незаконитог општег акта произвела. Појединачни правни акт донет применом касираног општег акта у време његовог важења сматра се законитим, тако да такав акт не може да буде основ за подношење тужбе за накнаду штете због незаконитог или неправилног рада органа у складу са чланом 172. Закона о облигационим односима, све дотле док се тај појединачни акт не измени. У случају када измена појединачног акта није могућа, одлука Уставног суда којом је одређена накнада штете, као начин отклањања штетних последица касираног општег акта, представља основ за обраћање странке суду или другом органу тужбом за накнаду штете, односно захтевом за накнаду штете.

Извор: Врховни касациони суд

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници **www.legeartis.rs**, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у PDF формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мешовите набавке

Сви аспекти мешовитих набавки и правила која се примењују у вези са тим детаљно су размотрени и приказани у овом тексту.

Милош Јовић,
експерт за јавне набавке

Мешовите набавке терминолошки се увође у наш правни систем изменама последњег Закона о јавним набавкама из 2015. године. Тим изменама настале су посебне одредбе о мешовитим набавкама, које су преузете из Директиве 2014/24/ЕУ, али њима нису регулисане све оне ситуације када, условно говорећи, у сукоб долазе различите директиве ЕУ и различити режими набавки.

Закон о јавним набавкама препознаје четири различите групације односа, тј. уговоре:
1) који обухватају различите предмете набавке (добра, услуге или радове);
2) на које се примењују различита правила набавке;
3) које додељују секторски наручиоци;
4) са елементима одбране и безбедности.

У оквиру наведених групација може да се појави више ситуација са карактером мешовитих набавки.

Први аспект мешовитих набавки јесте онај на који се прво и помисли када се оне помену, односно случајеви у којима део предмета набавке чине добра, а део услуге или радови, као и друге комбинације у којима се предмет набавке не састоји искључиво од добара/услуга/радова.

Други аспект односи се на оне ситуације када је део предмета набавке у једном (режиму јавне набавке), а део у другом режиму (или посебном режиму који се односи на друштвене и друге посебне услуге или режиму изузетих набавки, односно набавки на које се закон не примењује).

Трећи аспект покрива набавке чији један део предмета представља делатност секторских наручилаца, а други део неку другу делатност.

Четврти аспект регулише оне набавке при којима део предмета набавке представља набавку из области одбране безбедности, било да је у режиму било ван режима јавних набавки из дате области.

Притом се законом забрањује свака подела која би се стварала вештачки, у циљу примене оних одредби мешовитих набавки које би наручиоца ослободиле обавезе примене како Закона тако и другог закона који предвиђа сличан, транспарентни поступак доделе јавног уговора, односно Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама.

УГОВОРИ КОЈИ ОБУХВАТАЈУ РАЗЛИЧИТЕ ПРЕДМЕТЕ НАБАВКЕ

Постоје два правила одређивања предмета јавне набавке када је реч о мешовитим набавкама у случају када предмет јавних набавки није јединствен.

Прво правило је правило које се примењује на све предмете набавки (добра, радови и услуге), а предвиђа да се утврди предмет набавке сходно основном предмету уговора. То значи да у датом случају није потребно упоређивати процењену вредност једног дела предмета набавке (нпр. радова) и процењену вредност другог дела предмета набавке (нпр. добара) како би се одредила доминантнија врста набавке и на тај начин иста дефинисала, већ се иста веже за природу набавке.

Тако ће приликом јавне набавке грађевинских радова то бити јавна набавка радова, чак и у ситуацији када је процењена вредност добара (материјала) која се уграђују виша од вредности радова (цене рада, ангажовања машина и осталих пратећих трошкова). Да ли је у конкретном случају реч о јавној набавци радова или добара важно је из више разлога. Најпре, путем претраге и осталих „алата" којима располаже Портал јавних набавки потенцијални понуђачи интересују се за одређену врсту грађевинских радова, а исте претражују и по одговарајућим нази-

Која ће правила у случају спровођења јединственог поступка да се користе (правила поступка која су дужна да поштују јавни наручиоци или правила поступка која користе секторски наручиоци) зависи од тога за чије је обављање предмет набавке првенствено намењен. Уколико се дизел-гориво углавном користи за путничка и теретна возила која нису у функцији обављања секторске делатности, примењиваће се општа правила (за јавне наручиоце) и обрнуто, при чему наведено правило не важи уколико је део предмета набавке у функцији одбране и безбедности (видети у наставку: уговори са елементима одбране и безбедности).

Поред свега, ако не може да се установи претежна намена, законодавац предвиђа два правила.

Прво правило односи се на ситуације када је предмет набавке намењен секторској делатности и другој делатности која није секторска. Примера ради, наручилац који обавља више делатности набавља канцеларијски материјал који се једнако користи и за израду документације која се односи на секторску и несекторску делатност, као и за израду опште документације предузећа. Тада ће наручилац спровести поступак јавне набавке сходно правилима поступка за јавне наручиоце.

Друго правило примењује се у две ситуације:

а) када је један део предмета набавке намењен обављању секторске делатности, док је други обухваћен правилима прописаним Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама;

б) када је део предмета набавке намењен обављању секторске делатности, а део обављању делатности на које се закон не примењује.

У оба случаја предност се даје поступку јавне набавке, али по правилима која важе за секторске наручиоце.

УГОВОРИ СА ЕЛЕМЕНТИМА ОДБРАНЕ И БЕЗБЕДНОСТИ

У случају када је део предмета јавне набавке у општем режиму, а део из области одбране и безбедности (било да се примењују одредбе Закона које се односе на набавке из дате области било да су изузете у смислу чл. 20. и 21. Закона), разликују се ситуације када је предмет набавке, као целина, објективно дељив и када то није случај.

У првом случају наручилац има две опције. Прва је да спроведе одвојене поступке набавке, при чему ће први поступак бити тзв. редован поступак јавне набавке, а други поступак из области одбране и безбедности или поступак набавке на коју се Закон не примењује (сходно природи изузећа и интерним и евентуално екстерним процедурама). Друга опција је спровођење јединственог поступка и додела једног уговора, при чему Законом није дефинисано који би то поступак био (јавна или нејавна набавка).

Додела једног уговора (у једном поступку) могућа је и у следеће две ситуације: када је предмет набавке објективно недељив и када би могао да се подели, али објективни разлози оправдавају спровођење једног поступка. Примера ради, изградња подземног објекта за потребе обавештајних служби и вршење обавештајних активности могу да буду праћени и одређеним пратећим јавним набавкама које су у служби прве набавке (прилазни путеви, партерно уређење, канцеларијски намештај за опремање објекта и сл.). Оправдање за обједињавање наведених предмета набавке јесте одлука наручиоца, при чему одлука о обједињавању не може да се донесе у циљу избегавања примене одредби Закона (за оне делове предмета набавки који иначе нису изузети од примене закона). Узимајући за пример наведени предмет набавке, обједињавање поступка у један био би поступак јавне набавке из области одбране и безбедности, односно поступак набавке на коју се Закон не примењује (уколико би објекат који се гради по неком од основа из чл. 20. или 21. Закона био предмет изузећа).

Питање дељивости, односно недељивости предмета набавке, тј. уговора осетљиво је питање и мора да се утврђује од случаја до случаја, посматрајући специфичне аспекте мешовитих набавки. Разлози за недељивост мешовитих уговора морају да буду неспорни и рационални, а пре свега да произлазе из безбедносних разлога.

Откривање превара на тржишту капитала

Пазите како улажете. Отворите четворе очи.[1]

У тексту су размотрени основни концепт законитог, правичног и транспарентног функционисања тржишта капитала и заштите инвеститора, затим најчешће преварне, манипулативне и противзаконите радње на тржишту капитала, као и превентивни механизми за њихово спречавање.

Маја Матић,
шеф Одсека за представке и сарадњу са другим државним органима Агенције за спречавање корупције,
потпредседник Удружења сертификованих истражитеља превара Србије (АЦФЕ Србија)

Разумевање и познавање основних механизама функционисања тржишта финансијских инструмената предуслов је за откривање нових метода преварних, манипулативних и других противзаконитих радњи, као и нових шема и техника куповине и продаје финансијских инструмената, при чему увек представљају изазов за истражитеље превара јер се свакодневно усавршавају и постају све теже за разоткривање и процесуирање. Сви они који се нађу у процесу разоткривања превара, почев од запослених у банкама, интерних и екстерних ревизора, буџетских и пореских инспектора, учесника у административним и корпоративним истрагама, полиције, надлежних тужилаца за истрагу и судија, као професионалаца у релевантној области, у обавези су да прате новине у тој области, актуелну примену законске регулативе, међународне стандарде и технике и шеме превара на тржишту капитала – како би у раду били ефикасни.

Међународна организација комисија за хартије од вредности (IOSCO), која је међународно тело које удружује регулаторе тржишта хартија од вредности у свету и поставља стандарде за сектор хартија од вредности, при чему путем чланства регулише више од 95% тржишта хартија од вредности у свету и за чланове има сва тржишта у развоју, посебно истиче три главна разлога за регулисање тржишта хартија од вредности: заштиту инвеститора, праведно, ефикасно и транспарентно тржиште, и смањење системског ризика на тржишту капитала.[2] Закон о тржишту капитала („Сл. гласник РС” бр. 31/2011, 112/2015, 108/2016, 9/2020 и 153/2020), као основне циљеве уређивања тржишта капитала препознаје заштиту инвеститора, обезбеђење праведног, ефикасног и транспарентног тржишта капитала, и смањење системског ризика на тржишту капитала.[3]

Како би се обезбедила заштита инвеститора од преварних активности на тржишту капитала, кључно је потпуно откривање информација од материјалног значаја за инвеститоре, који ће на тај начин бити у могућности да на исправан начин процене потенцијални ризик и корист од инвестирања и да боље заштите своје интересе. Праведност тржишта капитала уско је везана за заштиту инвеститора, а посебно и превенцију недозвољених пракси трговања финансијским инструментима. Механизми који владају на тржишту финансијских инструмената не смеју да фаворизују одређене учеснике на тржишту и свима морају да обезбеде једнаке и правичне алате

[1] http://www.sec.gov.rs/index.php/sr

[2] www.iosco.org

[3] Члан 1. Закона о тржишту капитала („Сл. гласник РС” бр. 31/2011, 112/2015, 108/2016, 9/2020 и 153/2020)

них или продајних цена или стварање других непоштених услова трговања;
2) куповина или продаја финансијских инструмената на почетку или пред крај трговачког дана која има или би могла да има обмањујући утицај на инвеститоре који доносе одлуке на основу објављених цена, укључујући почетне или цене на затварању;
3) искоришћавање повременог или редовног приступа традиционалним или електронским медијима изношењем мишљења о финансијском инструменту или индиректно о издаваоцу, и то тако што је лице претходно заузело позицију у поменутом финансијском инструменту и остваривало корист након утицаја које је изношење мишљења имало на цену тог инструмента, а да истовремено јавности није објављено постојање сукоба интереса на одговарајући и ефикасан начин.

Према одредбама чл. 86. Закона о тржишту капитала манипулације на тржишту су забрањене, а лица која учествују у манипулацијама на тржишту солидарно су одговорна за штету која настане као последица манипулације на тржишту. Да би постојала одговорност за кривично дело манипулације на тржишту, потребно је да је починилац предузетом радњом остварио имовинску корист за себе или друго лице или нанео штету другом лицу, при чему је запрећена казна затвора од шест месеци до пет година, као и новчана казна. Тежи облик кривичног дела постојаће уколико је услед дела дошло до значајног поремећаја на регулисаном тржишту, односно мултилатералној трговачкој платформи, при чему је запрећена казна затвора од три до осам година. Покушај кривичног дела такође је кажњив.

Организатор тржишта, регулисано тржиште и МТП у обавези су да предузимају мере и поступке чији је циљ откривање и спречавање манипулација на том тржишту. Организатор тржишта, односно регулисано тржиште и инвестициона друштва обавезни су да, на основу њима доступних података, обавесте Комисију за хартије од вредности о случајевима у вези са којима оправдано сумњају да је реч о злоупотреби тржишта.

II Закључак

Регулисање тржишта финансијских инструмената служи пре свега томе да успостави баланс између легитимне потребе привредних субјеката да повећају капитал и потребе да се заштите инвеститори. Поред тога, циљ регулативе је да подстакне активно и конкурентно тржиште, да одржи поверење свих учесника у тржиште, да смањи финансијски криминал, да заштити инвеститоре и обесхрабри сваки вид понашања које може да угрози функционисање тржишта.

Преваре са хартијама од вредности односе се на широк спектар преварних активности, који подразумева манипулативну, преварну праксу приликом куповине и продаје финансијских инструмената. Како финансијски инструменти сами по себи немају вредност, већ њихова вредност зависи од финансијске моћи издаваоца, прилика на тржишту, конкуренције и регулаторне климе, они не представљају робу која ће се потрошити, већ пре валуту којом се тргује и остварује профит или губитак.

Иако је остављено националним законодавствима да сама регулишу шта ће се то сматрати преварном активношћу на тржишту, већина земаља данас поседује законску регулативу која забрањује преварне, манипулативне и друге противзаконите радње и чињења у вези са куповином или продајом финансијских инструмената, која уобичајено укључује све преварне активности које регулише и домаћа регулатива.

Електронско издање **ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ**

Незаобилазна помоћ у раду правника

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 међусобно повезаних докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области и коментаре прописа.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Исправљање грешака у пресуди као кривичнопроцесни институт у судској пракси

У тексту су анализиране одредбе члана 431. Законика о кривичном поступку.

Драган У. Калаба,

заменик вишег јавног тужиоца у Чачку, у пензији

Суштина кривичног поступка, предвиђеног Законником о кривичном поступку („Сл. гласник РС” бр. 72/11… бр. 35/19), посебно у делу главног претреса и пресуде (чл. 344–430), огледа се у извођењу доказа. Након тога, све се сублимира применом института слободне оцене изведених доказа приликом доношења одговарајуће пресуде.

Пресуда може да буде одбијајућа (чл. 422. ЗКП-а), ослобађајућа (чл. 423. ЗКП-а) и осуђујућа (чл. 424. ЗКП-а). Без обзира на то о којој је пресуди реч, исту израђује, сходно чл. 427. ЗКП-а, судија појединац или председник већа, при чему свака садржи увод, изреку и образложење сходно чл. 428. ЗКП-а.

Сама израда пресуде представља заиста сложен интелектуални посао и изискује огроман рад, труд и изузетну концентрацију. Једноставно, све оно што се изводило на главном претресу треба да се анализира и стави на папир, наравно укључујући и поступак истраге. При таквом стању ствари могуће су грешке у пресуди од стране суда, које мора да исправи исти суд који је донео пресуду. Нема могућности да настале грешке у поступку по жалби исправи другостепени суд. У питању је значајан институт кривичнопроцесног права под називом „исправљање грешака у пресуди”, који је предвиђен у чл. 431. ЗКП-а.

Припремајући се за израду овог текста, аутор је закључио да се о наведеном институту готово уопште није писало нити је анализиран у виду посебних радова, сем у коментарима Законика о кривичном поступку који се односе на дату тему.

Члан 431. ЗКП-а гласи:

- Став 1: „Грешке у именима и бројевима, као и друге очигледне грешке у писању и рачунању, недостатке у облику и несагласности овереног преписа пресуде са изворником пресуде исправиће посебним решењем председник већа, на захтев странака или по службеној дужности.”
- Став 2: „Ако постоји несагласност између овереног преписа пресуде и њеног изворника у погледу података из чл. 424. овог законика, решење о исправци доставиће се лицима наведеним у чл. 427. ст. 5. и 6. овог законика. У том случају, рок за жалбу против пресуде тече од дана достављања тог решења против којег није дозвољена посебна жалба.”

Ради потпунијег разумевања одредбе чл. 431. ЗКП-а нужно је навести и следеће:

Сходно чл. 415. ЗКП-а, ако веће после завршне речи не одлучи да настави доказни поступак (чл. 414. ЗКП-а), председник већа ће објавити да је главни претрес завршен, а потом се веће повлачи на већање и гласање ради доношења одлуке.

Сходно чл. 418. ЗКП-а, ако не отвори поново главни претрес, суд ће изрећи пресуду, која се изриче и објављује у име народа. Изрека пресуде увек ће се читати на јавном заседању.

Сходно чл. 425. ЗКП-а, пошто је суд изрекао пресуду, председник већа ће је одмах објавити, с тим што се под тим подразумева јавно читање изреке пресуде, уз саопштавање кратких разлога пресуде.

Сходно чл. 427. ЗКП-а, пресуда која је објављена, писмено ће бити израђена у року од петнаест дана од дана објављивања. У истом члану предвиђено је и да изворник пресуде

мосталној кривичној санкцији, које нема у пресуди.

(Пресуда Основног суда у Чачку К 39/13 од 22. маја 2013. и Решење Вишег суда у Чачку Кж 25/14 од 11. фебруара 2014)

Случај 12.

Када је у записнику са главног претреса на којем је објављена пресуда и оптужени осуђен на казну затвора у трајању од једне године, а у отправку пресуде наведено је да се осуђује на казну затвора у трајању од шест месеци, такав недостатак не може да се отклони посебним решењем, већ је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из чл. 368. ст. 1. т. 11) ЗКП-а, што је имало за последицу укидање пресуде и враћање првостепеном суду на поновни поступак и одлуку.

(Пресуда Општинског суда у Чачку К 422/02 од 28. новембра 2003. и Пресуда Окружног суда у Чачку Кж 89/04 од 1. априла 2004)

IV Исправљање грешака у пресуди – чл. 431. ЗКП-а и примена кривичнопроцесног права

Случај 1.

Решењем о исправци не могу да се чињеничном опису дела у решењу којим је изречена васпитна мера малолетном учиниоцу додају речи које праве разлику између кривичног дела и прекршаја, а како је поступак у фази након изјављене жалбе на првостепено решење, суд је морао поново да отвори главни претрес.

(Решење Апелационог суда у Новом Саду Кжм 24/18 од 12. априла 2018)

Случај 2.

Жалба окривљеног не може да буде одбачена као неблаговремена, без обзира на то што је изјављена по истеку рока од осам дана (скраћени поступак), односно петнаест дана (редован поступак) од дана достављања преписа пресуде, уколико му није достављено решење о исправци пресуде које је донето у смислу чл. 431. ст. 2. ЗКП-а.

(Решење Апелационог суда у Крагујевцу Кж 684/16 од 14. септембра 2016)

Случај 3.

Нема потребе за враћањем списа првостепеном суду ради исправљања очигледне грешке у писању имена окривљеног у образложењу решења, ако се у уводу и изреци решења, па и у разлозима истог наводи тачно име окривљеног, тако да је потпуно јасно да се решење односи на њега и да је отправак првостепеног решења у сагласности са изворником, а да ће та погрешка свакако бити отклоњена доношењем решења о исправци грешака у писању од стране председника већа првостепеног суда.

(Решење Апелационог суда у Крагујевцу Кж 79/18 од 8. фебруара 2018)

Случај 4.

Решењем другостепеног суда уважена је жалба браниоца окривљеног, па се укида пресуда првостепеног суда и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Из образложења:

Пресудом првостепеног суда окривљени је оглашен кривим због кривичног дела угрожавање сигурности из чл. 138. ст. 1. КЗ-а и осуђен је на новчану казну.

Након увида у записник о главном претресу … и изворник пресуде утврђује се да је истим оглашен кривим извесни … због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из чл. 297. ст. 3. у вези са чл. 289. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗ-а, за које му је изречена условна осуда, док је у писменом отправку пресуде оглашен кривим окривљени (прави окривљени) због кривичног дела због угрожавања сигурности из чл. 138. ст. 1. КЗ-а, па је евидентно да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из чл. 438. ст. 2. т. 2) ЗКП-а јер је изворник пресуде у потпуности противречан писаном отправку, па стога и наведеним разлозима о чињеницама које су предмет доказивања, због чега није могуће испитати законитост и правилност пресуде.

(Пресуда Основног суда у Г. Милановцу К 72/19 од 17. децембра 2019. и Решење Вишег суда у Чачку Кж 8/20 од 10. фебруара 2020)

Случај 5.

Када је првостепени суд решењем извршио исправак пресуде, жалба није дозвољена, без обзира на дату правну поуку.

(Решење Вишег суда у Чачку Кж 36/18 од 23. маја 2018)

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Могућност да се уговори обавеза запосленог да надокнади послодавцу трошак обуке у случају једностраног отказа уговора о раду

П: *Да ли је правно ваљана одредба уговора са запосленим лицем којом би се предвидела обавеза запосленог да надокнади послодавцу трошак обуке ако би запослени прекинуо радни однос пре уговореног рока?*

О: Закон о раду у члану 49. предвиђа следеће:

„Послодавац је дужан да запосленом омогући образовање, стручно оспособљавање и усавршавање када то захтева потреба процеса рада и увођење новог начина и организације рада.

Запослени је дужан да се у току рада образује, стручно оспособљава и усавршава за рад.

Трошкови образовања, стручног оспособљавања и усавршавања обезбеђују се из средстава послодавца и других извора, у складу са законом и општим актом.

У случају да запослени прекине образовање, стручно оспособљавање или усавршавање, дужан је да послодавцу накнади трошкове, осим ако је то учинио из оправданих разлога."

Законом је, дакле, предвиђена само могућност да послодавац надокнади трошкове у случају неоправданог прекида образовања, стручног оспособљавања или усавршавања. Обавеза заспосленог да остане у радном односу након завршетка образовања, стручног оспособљавања или усавршавања није прописана Законом. Међутим, нема сметње да послодавац са запосленим уговори обавезу запосленог да му надокнади стварне трошкове које је имао за његово оспособљавање ако у уговореном периоду откаже уговор о раду, осим ако је отказ уследио из оправданих разлога. Сматрамо да би наведено требало регулисати и општим актом послодавца.

Надлежни здравствени орган у смислу Закона о раду

П: *Запослени у установи сваке године одлази на контролу вида у приватну ординацију. Приликом последње контроле речено му је да су му се појавиле промене на очном дну и да треба да избегава дуготрајно гледање у компјутер (запослени ради канцеларијски посао). Запослени се након контроле пожалио руководству на то, међутим, добио је одговор да руководство не признаје извештаје и прегледе приватних лекара, већ само државних. Да ли је руководство исправно поступило и тиме није прекршено неко право запосленог? Да ли су законском регулативном у Републици изједначене државне и приватне медицинске установе и извештаји које оне дају?*

О: Одредбом члана 81. став 2. Закона о раду прописано је да запослени са здравственим сметњама, утврђеним од стране надлежног здравственог органа у складу са законом, не може да обавља послове који би изазвали погоршање његовог здравственог стања или последице опасне за његову околину, док је одредбом члана 101. прописано да је запосленом – особи са инвалидитетом и запосленом са здравственим сметњама послодавац дужан да обезбеди обављање послова према радној

О: Одредбама члана 392. ЗИО прописано је да се „под комуналном делатношћу сматра делатност која је, као таква, одређена посебним законом.

Сродна делатност, у смислу овог закона, јесте делатност од општег интереса којом се континуирано пружају услуге већем броју лица на одређеном подручју и периодично наплаћују."

Одредбама члана 2. Закона о јавним предузећима прописано је да су „делатности од општег интереса, у смислу тог закона, делатности које су, као такве, одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима.

Делатности у смислу става 1. овог члана јесу и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

У оквиру обављања делатности из става 1. овог члана из области енергетике пружају се услуге од општег економског интереса."

Одредбама члана 5. став 1. тачка 24) прописано је следеће: „Услуга од општег економског интереса је услуга чији квалитет, услове пружања, односно цену уређује или контролише државни орган или други имаоци јавног овлашћења, нарочито због велике вредности почетних улагања, ограничености ресурса неопходних за њено пружање, одрживог развоја, друштвене солидарности и потребе за уједначеним регионалним развојем, а у циљу задовољења општег друштвеног интереса, а нарочито електронске комуникационе услуге, дистрибуција и јавно снабдевање електричном енергијом, дистрибуција и снабдевање гасом, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом, снабдевање пијаћом водом, одводњавање и пречишћавање атмосферских и отпадних вода, превоз путника у јавном превозу, поштанске услуге, одржавање чистоће, одлагање комуналног отпада, управљање и одржавање гробља, погребне услуге, одржавање чистоће на површинама јавне намене, одржавање јавних зелених површина и обављање димничарских послова."

Имајући у виду наведене законске одредбе, мишљења смо да се делатност издавања пословних простора у закуп не може сматрати комуналном или сродном делатношћу у смислу одредби ЗИО, без обзира на то што се ради о пословним просторима у јавној својини града или градске општине.

***Електронски часопис* ПОСЛОВНИ САВЕТНИК**

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК" представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом…" бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом Светског дана књиге и ауторских права, као и Дана интелектуалне својине

Када ствара, човек живи своје дело. Врхунски стваралаци то и јесу баш зато што нико не може што могу они, без обзира на то да ли је реч о музици, књижевности, сликарству, науци или компјутерском програмирању. Онај ко бескрупулозно преузима туђе, уграђујући то у свој покушај да се издвоји, чини озбиљно кривично дело. Текст је посвећен значају заштите ауторских права и интелектуалне својине како се не би обесмишљавао стваралачки рад.

Увод

Од када постоји човек, постоји и његова потреба да ствара. Пећина Алтамира у Шпанији и први рукописи сведоче о духовним стремљењима и потреби да оно што осећа човек и изрази кроз реч, тон или боју. Многи продукти човековог духовног развоја остали су само у усменој форми и тако били подложнији нестајању, али и присвајању од стране других аутора, који су били пуки имитатори или преносиоци, или једноставно више и не може да се утврди аутор. Да би се уопште размишљало о статусу аутора оригиналног дела и односу других који желе да га преносе било је потребно да друштво досегне одређени степен развоја и да се учврсти свест у већини чланова заједнице да идеја која се родила у једном човеку, којој је он уз велики труд, посвећеност и одрицања, подарио форму и садржину, само њему и припада, односно да не сме да се израбљује без дозволе и накнаде. Тек је 18. век донео неке значајније промене у вези са тим и прве законе који би регулисали статус аутора научних или уметничких дела, да би у 20. веку, како се чинило, доста тога било урађено у свим земљама. Међутим, све се додатно закомпликовало уласком у дигитално доба.

У савременом свету подразумева се да су важне научне и културне институције, медији, појединци који стварају и они који ауторска дела користе одавно упознати са појмовима из области ауторског права и интелектуалне својине, баш зато да би ефикасније и поузданије користили све благодети дигиталног света, а нарочито како би садржаји могли да се размењују и користе без страха од тога да је прекршен неки закон и угрожено нечије право. Ако су икад инфор-

Из образложења:

Првостепена пресуда садржи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11) Законика о кривичном поступку, јер је изрека пресуде неразумљива, а такође су разлози пресуде нејасни и противречни. Наиме, окривљени је првостепеном пресудом оглашен кривим зато што је дана 29. 10. 2009. године неовлашћено ставио у промет 246 дискова са нарезаним филмским и музичким материјалом у *DVD* и *DVH* формату, као и *PC* игрице разних издавачких кућа – неовлашћено умножена ауторска дела. При томе се не наводи о којим ауторским делима се ради, као и о којим издавачима, односно носиоцима ауторског права, тако да се не може поуздано утврдити шта је објекат кривичноправне заштите.

Дакле, радња извршења овог кривичног дела није ближе одређена објектом дела, односно називом ауторског дела и субјектом ауторског права, тако да недостаје битан елемент за постојање кривичног дела неовлашћено коришћење ауторског и другог сродног права. При томе првостепени суд у образложењу пресуде наводи да су се у радњама окривљеног стекли сви објективни и субјективни елементи бића наведеног кривичног дела, што не произлази из изреке пресуде. Поред тога, првостепени суд је одлучио да се од окривљеног одузме имовинска корист прибављена кривичним делом у смислу члана 92. Кривичног законика, при чему није навео у чему се састоји имовинска корист, односно шта се конкретно одузима од окривљеног.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

1 https://advokatnedeljkovic.com/zastita-autorskog-prava-u-antici/
2 Ибид
3 Ибид
4 „Појам настанак и развој ауторског права", Мирјана М. Мисаиловић, Завод за уџбенике, Србија.
5 „Интелектуална својина, индустријска својина и ауторско право" Бесаровић В, Чигоја штампа, Београд 2000, стр. 19.
6 „Водич о ауторским правима – слободна употреба ауторских дела", Јелена Адамовић, Share фондација, Нови Сад 2017. године.
7 Ибид
8 Ибид
9 „Европски суд за људска права и слобода изражавања", збрика билтена, Акција за људска права, Подгорица 2018.

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

■ **Закон о потврђивању Споразума о статусу између Републике Србије и Европске уније о акцијама које спроводи Европска агенција за граничну и обалску стражу у Републици Србији** („Сл. гласник РС – Међународни уговори" бр. 3/2021)

– Споразум ступа на снагу 1. 5. 2021. године.

■ **Одлука о изменама и допуни Одлуке о начину распоређивања утврђеног максималног броја деташираних радника на послодавце са територије Републике Србије** („Сл. гласник РС" бр. 109/2020)

– ступила је на снагу 29. 8. 2020, од када се и примењује, осим одредби члана 1. став 1. тачка 2), које се примењују од 1. 4. 2022. године, и **тачке 5), која се примењује од 1. 4. 2021. године.**

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постизао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Форензичка анализа плагијата

Плагирање постоји откад постоји и човек који ствара. Таленат се чини недостижан онима који га немају, мада важи да сваки човек има смисла за нешто, само треба да га открије. Међутим, у покушају да створе нешто изванредно људи се често исувише ослоне на туђа дела, па такви покушаји често свој епилог имају на суду. У овом тексту бавили смо се тим облицима кривотворења, при чему је допринос форензичког лингвисте у истрагама изузетан, али и резултатима плагирања са лингвистичког становишта.

Улога форензичке лингвистике при утврђивању ауторства

Улога форензичког лингвисте у случајевима истраге порука претње, уцене или најаве терористичког напада, као и приликом утврђивања аутентичности неког текста или потписа у документу, била је разматрана у текстовима у претходним бројевима. Међутим, важну улогу форензички лингвисти имају и у парницама које се покрећу због крађе туђих ауторских текстова. Када писац позајми идеју или део текста, када неовлашћено користи или цитира без упућивања на извор, друштво се ослања на успостављене законске оквире по питању ауторског права и интелектуалне својине, при чему форензички лингвиста потпомаже утврђивању порекла створеног дела, метода настанка и оних посебних, једва уочљивих одлика, које су најчешће и пресудне за доказивање ко је стварни аутор.

Приписивање ауторства један је од основних задатака форензичке лингвистике, при чему се форензички лингвисти консултују у случајевима када треба открити анонимног аутора, прави идентитет алијаса или плагијат онда када су рачунарски програми немоћни. Вештаци лингвисти дужни су да одговоре не само на питање ко је аутор текста него и да ли је анализирани текст уопште написао неко од осумњичених, као и шта анализирани текст говори о самом аутору, рецимо, о његовој старости, социјалној, расној и верској припадности, образовању итд. Након тога, опсег осумњичених се сужава и може бар приближно да се одреди ко је починилац. Досадашња искуства иду у прилог томе да је приписивање ауторства изузетно тежак и дуготрајан процес, који на крају може, али и не мора да донесе жељене резултате, него само приближне.

Друштво је морало да досегне одређени степен развоја да би било спремно да прихвати идеју да се једно ауторско оригинално дело не може дистрибуирати и користити на било који начин без дозволе и накнаде аутору. Појава интернета додатно је усложила причу, тако да уместо борбе између издавача и аутора, на сцену ступају и уредници портала, друштвених мрежа и сл., који врло често копирају текстове или делове текстова без позивања на извор, изговарајући се тиме да је извор и немогуће утврдити или да текст уопште и није био потписан. И тада се користе услуге форензичара, од рачунарских до

ауторског права тужиље, као аутора, односно коаутора уџбеника, насталих на основу уговора из 2003, односно 2006. године.

2. Право цитирања разматрао је Врховни касациони суд у пресуди Рев 2676/11 од 30. 6. 2010. године: „Наведеном пресудом одбијена је као неоснована ревизија туженог изјављена против Пресуде Врховног суда у Србије бр. Гж-43/08 од 23. 7. 2009. године. Наведеном пресудом Врховног суда Србије утврђено је да је тужени повредио морална права тужиоца на тај начин што је тужени издао публикацију ... у едицији ..., при чему ту збирку највећим делом сачињавају цитати и одломци из оригиналних чланака и коментара тужиоца који су настали и јавно објављени у периоду од 1976. до 2004. године. Уз цитате је наведен извор из ког су одломци преузети. Тужилац није дао дозволу нити је учествовао у изради ове збирке. Цитат представља део текста дословно пренесен из другог списа, који се као такав употребљава како би се тексту дао посебан квалитет. Аутор текста цитат користи како би потврдио своје мишљење или указао на то да постоје и друга мишљења. Цитати представљају део писаног ауторског дела, морају се уклапати у текст и са њим чинити јединство. По оцени Врховног касационог суда коришћени цитати нису интегрисани у основни текст (јер чине већину делу наведене збирке), већ је од њих направљена цела збирка. Управо у томе састоји се повреда моралних ауторских права тужиоца, јер је тужени без његове сагласности сакупио одломке из његових ауторских дела и објавио их. Осим тога, цитати су по оцени овог суда истргнути из контекста и на тај начин повређене су одредбе из чл. 16. и 17. Закона о ауторским правима и сродним правима."

3. Постоји повреда моралних ауторских права тужиоца када тужени без сагласности аутора сакупи одломке из његових ауторских дела и објави их (из Пресуде Врховног касационог суда Рев. 2676/10 од 30. 6. 2010)

Из образложења:

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је издао публикацију коју у највећим делом сачињавају цитати и одломци из оригиналних чланака и коментара тужиоца који су настали и јавно објављени у периоду од 1976. до 2004. године. Уз цитате је наведен извор из ког су одломци преузети. Тужилац није дао дозволу туженом за коришћење делова својих ауторских чланака и коментара нити је са њим закључио ауторски уговор. Тужилац није ни на који начин створио, дао допринос, нити је учествовао у изради поменуте збирке.

При тако утврђеном чињеничном стању правилно је другостепени суд закључио да је тужени повредио морална права тужиоца. По члану 48. Закона о ауторским и сродним правима, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање, као и други облици јавног саопштавања кратких одломака ауторског дела (право цитирања по следећим условима: 1) да је дело објављено; 2) да се поменути делови без имена интегришу у друго дело, ако је то неопходно ради илустрације, потврде или референце, уз јасну назнаку да је реч о цитату; 3) да се на погодном месту наведе ко је аутор цитираног дела, који је наслов цитираног дела, када је и где је цитирано дело објављено, односно издато). Законом о ауторским и сродним правима јасно су прописани услови коришћења цитата без дозволе аутора.

По оцени Врховног касационог суда, коришћени цитати нису интегрисани у основни текст (јер чине већину дела наведене збирке), већ је од њих направљена цела збирка. Управо у томе састоји се повреда моралних ауторских права тужиоца, јер је тужени без његове сагласности сакупио одломке из његових ауторских дела и објавио их. Осим тога, цитати су и по оцени овог суда истргнути из контекста и на тај начин добили ново значење. На тај начин повређене су одредбе из чл. 16. и 17. Закона о ауторским и сродним правима. Због тога је правилно тужени обавезан да тужиоцу накнади штету и забрањено му је даље коришћење ауторских дела и умножавање нових тиража овог издања, и наложено објављивање увода и изреке правоснажне пресуде у дневном листу о трошку туженог на основу члана 177. истог закона.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

1 „Forensic linguistics", John Olsson, Continuum International Publishing Group, London 2008, стр. 107
2 Ибид, стр. 108
3 „A Case of Forensic Linguistics", Nesreen M. M. Meknas, на линку: https://www.academia.edu/15357262/A_Case_of_Forensic_Linguistics
4 „Forensic linguistics", John Olsson, Continuum International Publishing Group, London 2008, стр. 104

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

СУЗБИЈАЊЕ И ОТКЛАЊАЊЕ ПОСЛЕДИЦА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19

- Уредба о измени и допуни Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 16/2021 од 26. 2. 2021)
- Уредба о издавању привремене дозволе за лек – вакцине за имунизацију становништва против заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)
- Уредба о допуни Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)
- Уредба о измени Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту ради отклањања поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)
- Уредба о изменама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 19/2021 од 5. 3. 2021)
- Одлука о допунама Одлуке о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 21/2021 од 12. 3. 2021)
- Одлука о допунама Одлуке о привременим мерама за даваоце финансијског лизинга у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 21/2021 од 12. 3. 2021)
- Уредба о изменама и допуни Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 22/2021 од 12. 3. 2021)
- Наредба о радном времену за време неповољне епидемиолошке ситуације током трајања заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 22/2021 од 12. 3. 2021)
- Уредба о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду туристичких водича и туристичких пратилаца због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС” бр. 23/2021 од 16. 3. 2021)
- Уредба о изменама Уредбе о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Сл. гласник РС” бр. 23/2021 од 16. 3. 2021)
- Наредба о измени и допуни Наредбе о радном времену за време неповољне епидемиолошке ситуације током трајања заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 23/2021 од 16. 3. 2021)
- Наредба о изменама и допунама Наредбе о радном времену за време неповољне епидемиолошке ситуације током трајања заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 25/2021 од 21. 3. 2021)
- Уредба о измени и допунама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 29/2021 од 25. 3. 2021)
- Упутство о допунама Упутства о начину примене ограничења уласка у Републику Србију лицима која долазе из држава захваћених епидемијом заразне болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 29/2021 од 25. 3. 2021)

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И РАДНИ ОДНОСИ

- Посебан колективни уговор о изменама и допунама Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Сл. гласник РС” бр. 16/2021 од 26. 2. 2021)
- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)
- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за делатност путне привреде Републике Србије („Сл. гласник РС” бр. 16/2021 од 26. 2. 2021)
- Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године („Сл. гласник РС” бр. 18/2021 од 1. 3. 2021)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Сл. гласник РС” бр. 19/2021 од 5. 3. 2021)
- Уредба о допунама Уредбе о основном коефицијенту плате према чину и дужности, односно задацима и пословима које професионални припадник Војске Србије обавља за време службе у иностранству („Сл. гласник РС” бр. 19/2021 од 5. 3. 2021)

Преглед прописа...

СПОРТ

- Правилник о допуни Правилника о надлежним националним спортским савезима за спортске гране и области спорта у Републици Србији („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)
- Правилник о допуни Правилника о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију („Сл. гласник РС” бр. 17/2021 од 26. 2. 2021)

ИГРЕ НА СРЕЋУ

- Правилник о изменама и допунама Правилника о техничким и функционалним карактеристикама столова и аутомата за игре на срећу, начину и поступку испитивања испуњености потребних услова („Сл. гласник РС” бр. 22/2021 од 12. 3. 2021)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о условима за обављање поправке столова и аутомата за игре на срећу („Сл. гласник РС” бр. 22/2021 од 12. 3. 2021)

ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

- Општи услови за обављање универзалне поштанске услуге у Јавном предузећу „Пошта Србије”, Београд („Сл. гласник РС” бр. 20/2021 од 10. 3. 2021)
- Одлука о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у унутрашњем поштанском саобраћају („Сл. гласник РС” бр. 27/2021 од 24. 3. 2021)
- Одлука о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у међународном поштанском саобраћају („Сл. гласник РС” бр. 27/2021 од 24. 3. 2021)

АРХИВСКА ГРАЂА

- Правилник о обрасцу и начину коришћења службене легитимације овлашћеног лица за вршење стручног надзора у заштити архивске грађе и документарног материјала ван архива („Сл. гласник РС” бр. 24/2021 од 19. 3. 2021)
- Правилник о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима („Сл. гласник РС” бр. 29/2021 од 25. 3. 2021)
- Правилник о ближим мерама заштите архивске грађе („Сл. гласник РС” бр. 29/2021 од 25. 3. 2021)

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

- Правилник о посебним елементима процене ризика, учесталости вршења метролошког надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана метролошког надзора („Сл. гласник РС” бр. 16/2021 од 26. 2. 2021)
- Правилник о измени и допунама Правилника о посебној врсти објеката и посебној врсти радова за које није потребно прибављати акт надлежног органа, као и врсти објеката који се граде, односно врсти радова који се изводе, на основу решења о одобрењу за извођење радова, као и обиму и садржају и контроли техничке документације која се прилаже уз захтев и поступку који надлежни орган спроводи („Сл. гласник РС” бр. 16/2021 од 26. 2. 2021)
- Уредба о откупу станова додељених за решавање стамбених потреба истраживача, наставника, сарадника и уметника („Сл. гласник РС” бр. 19/2021 од 5. 3. 2021)
- Уредба о условима и начину заједничког извршавања поверених послова („Сл. гласник РС” бр. 19/2021 од 5. 3. 2021)
- Правилник о утврђивању Листе српских стандарда из области опште безбедности производа („Сл. гласник РС” бр. 20/2021 од 10. 3. 2021)
- Правилник о Листи забрањених допинг средстава за коње („Сл. гласник РС” бр. 23/2021 од 16. 3. 2021)
- Правилник о садржини Регистра жигова, садржини захтева, приговора и предлога који се подносе у поступку за признање и заштиту жига и подацима који се објављују у службеном гласилу надлежног органа („Сл. гласник РС” бр. 25/2021 од 21. 3. 2021)
- Закон о климатским променама („Сл. гласник РС” бр. 26/2021 од 23. 3. 2021)
- Одлука Уставног суда РС број ИУз-134/2019 којом се утврђује да одредбе члана 262. став 2. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 и 35/19), у делу који гласи: „Подаци о висини трошкова и захтева за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од једне године од дана правоснажности пресуде или решења из става 1. овог члана”, није у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором („Сл. гласник РС” бр. 27/2021 од 24. 3. 2021)
- Одлука о утврђивању Националне контролне листе робе двоструке намене („Сл. гласник РС” бр. 28/2021 од 25. 3. 2021)

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

